Γονιδιακός εφιάλτης για το Πεκίνο (Παναγιώτης Γεωργακόπουλος, Πνευμονολόγος)

Date : 10 Μαΐου, 2006

"Για να πάψει το ντόπινγκ να έχει ενδιαφέρον» πρέπει να ανατραπεί όλο το αθλητικό οικοδόμημα που παρακινεί τους αθλητές σε συνεχώς μεγαλύτερες επιδόσεις, να αλλάξει εκ βάθρων η αντίληψη της κοινωνίας για τον αθλητισμό, να πάψει ο αθλητισμός να ενσωματώνει την ανταγωνιστικότητα στις δραστηριότητές του, αλλά να πάψει και η κοινωνία να χρησιμοποιεί τον αθλητισμό ως μέσο καταξίωσης, ως μέσο πολιτικής υπεροχής, ως μέσο νεοπλουτισμού."

Οι νέες μέθοδοι ντόπινγκ προβληματίζουν έντονα τους διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων

Αν στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας είχαμε το επεισόδιο με τον Κεντέρη και τη Θάνου περί τους 20 αθλητές που βρέθηκαν «ντοπέ» με διάφορα φαρμακολογικά σκευάσματα, στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008 που θα γίνουν στο Πεκίνο, η απειλή (ή καλύτερα το ενδεχόμενο) του «γονιδιακού ντόπινγκ» πλανάται από τώρα και ταλανίζει τους Κινέζους διοργανωτές αλλά και τους παράγοντες της ΔΟΕ προκαλώντας τους «Κίτρινο πυρετό».
Αρχές Δεκεμβρίου έγινε στη Στοκχόλμη, στο ινστιτούτο Καρολίνσκα, η πρώτη σύναξη των ειδικών όπου συζήτησαν με κάθε λεπτομέρεια τα προβλήματα που ανακύπτουν, το ενδεχόμενο να υπάρχουν «ντοπέ» αθλητές και αθλήτριες με γονιδιακά πλέον υ-λικά (κι όχι απλές «οδοντόκρεμες», όπως τα κλασικά φάρμακα!) αλλά και τους τρόπους με τους οποίους θα επιχειρήσουν τα εργαστήρια του WADA και της ΔΟΕ να εντοπίζουν γονιδιακά τροποποιημένους αθλητές με απώτερο στόχο να δημιουργή-σουν μεθόδους προσδιορισμού των γονιδιακών τροποποιητών.
Η χρήση γονιδιακών παραγόντων από υγιείς οργανισμούς όπως είναι οι αθλητές από την στιγμή μάλιστα που δεν αποσκοπεί και σε κάποια θεραπευτική τους παρέμβαση, συμπεριελήφθη στους απαγορευτικούς κανόνες του «ντόπινγκ» ήδη από το 2003.
Κανένα εργαστήριο όμως μέχρι σήμερα δεν έχει καταφέρει (εκτός από τα ισομερή της αυξητικής ορμόνης και της ερυθροποιητίνης) να προσδιορίσει γονιδιακούς παράγοντες που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να αυξήσουν την απόδοση των αθλητών, άρα για σκοπούς «ντόπινγκ».
Η ανάπτυξη της γενετικής βιομηχανικής έχει επιφέρει σημαντικές μεταβολές στην πα-γκόσμια ιατρική και τα προϊόντα της σε λίγα χρόνια θα είναι ευρύτατα χρησιμοποιούμενα όχι μόνο για θεραπευτικούς σκοπούς. Θα φθάσουμε δηλαδή στο σημείο όπου οι άνθρωποι θα παραγγέλνουν την τροποποίηση του γενετικού τους κώ-

δικα, κατά περίπτωση.
Υπάρχει ωστόσο ένα ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί πειστικά, σε περίπτωση που θελήσουν οι παράγοντες του αθλητισμού να προσδιορίσουν αν ένας αθλητής είναι γονιδιακά «ντοπέ».
Το ερώτημα είναι, αν η υπεροχή των αθλητών έναντι κάποιων άλλων συναθλητών τους είναι γενετικά προκαθορισμένη και απλώς η γενετική μηχανική θα έλθει να ενισχύσει αυτή την διάκριση.
Μέχρι σήμερα, η υπεροχή κάποιου αθλητή έναντι κάποιου άλλου δεν έχει μελετηθεί γενετικά, αλλά δεχόμαστε απλώς την φυσική του υπεροχή έναντι του άλλου και σε αυτήν «προσαρτάμε» την επιπλέον προπόνηση που κάνει ο αθλητής.
Τα πράγματα δεν είναι καθόλου απλά, διότι και από την μία και από την άλλη πλευρά του «ντόπινγκ» υπάρχει και ο αντίλογος που είναι εξίσου πειστικός, όσο και η θέση των παραγόντων του αθλητισμού που είναι ένθερμοι υποστηρικτές του αντι-ντόπινγκ.
Σε ό,τι αφορά το γονιδιακό «ντόπινγκ» ο δρόμος δείχνει να είναι μακρύς και στην δημιουργία νέων φαρμάκων ή μεθόδων διέγερσης του γονιδιακού υλικού του ανθρώπου, αλλά και σε ό,τι αφορά τον αγώνα ενάντια στο ντόπινγκ και την εξεύρεση μεθόδων προσδιορισμού των γονιδιακών τροποποιητών.
Ως το 2008 (ίσως και μετά) θα γίνεται πολλή συζήτηση για την ηθική διάσταση του ζητήματος, αλλά το να συζητάς για ηθική στον αθλητισμό και για ίσιες ευκαιρίες συναγωνισμού, εκτός από αυταπάτη είναι σαν να ψάχνεις ψύλλο στ' άχυρα.
Πιο πολύ θα ταίριαζε στην περίπτωση του γονιδιακού ντόπινγκ η ρήση του Αποστόλου Παύλου «Τα Αρχαία παρήλθεν, ιδού καινά γέγονε πάντα». Αυτό θα πρέπει να το αντιληφθούν πρώτα όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό επαγγελματικά, ή έστω συστηματικά κι όχι απλά, χάριν αναψυχής και να αναπροσαρμόσουν τους στόχους των αθλητών, την στρατηγική τους (προπόνηση κ.λπ.) καθώς και την φιλοσοφία τους για το αθλητικό κοινωνικό γίγνεσθαι.

Οι ανεπιθύμητες ενέργειες μπορεί να οδηγήσουν ακόμα και στο θάνατο
Το γονιδιακό ντόπινγκ από τις πρώτες επιστημονικές πληροφορίες που έχουμε, περικλείει τους ίδιους κινδύνους που περικλείει και το φαρμακολογικό ντόπινγκ, δηλαδή ανεπιθύμητες ενέργειες - πολλές φορές θανατηφόρες!- από την εξωγενή γονιδιακή παρέμβαση στον οργανισμό του ανθρώπου.
Όπως και στο φαρμακολογικό ντόπινγκ, έτσι και στο γονιδιακό θα έχουμε ποικιλομορφία παρεμβάσεων, ανάλογα με τον τύπο του αθλητή που θέλουμε να πετύχουμε, δηλαδή αθλητή ταχυτήτων (ήδη φτιάχτηκαν τα πρώτα ποντίκια τύπου Σβαρτσενέγκερ), αθλητή αντοχής, αθλητή μεσαίων αποστάσεων, αθλητή άρσης βαρών, αθλητή μπάσκετ, βόλλεϊ, ποδοσφαίρου κ.λπ.
Ποιος θα μπορεί τότε να προσδιορίσει εργαστηριακά ποιο γονίδιο είναι του αθλητή και πιο γονίδιο εισήχθη με τεχνητό τρόπο στο σώμα του αθλητή.
Χωρίς να θέλω να απογοητεύσω κανέναν, αν μετά 10, 15 ίσως και περισσότερα χρόνια, πάψουμε να μιλάμε για ντόπινγκ γενικώς αλλά και αν πάψουμε να

ξοδεύουμε τόσα εκατομμύρια για ελέγχους ντόπινγκ, θα είναι επειδή θα έχουμε α-ντιληφθεί ότι τόσα χρόνια κυνηγούσαμε μια χίμαιρα.
Ωστόσο η ιατρική κοινότητα έχει χρέος να παρεμβαίνει και να ενημερώνει σωστά τους αθλητές για τους ενδεχόμενους κινδύνους που εγκυμονεί η χρήση οποιασδήποτε ουσίας, είτε φαρμακολογικής, είτε τροποποιητικής του γενετικού κώδικα του ανθρώπου. Αυτό φυσικά δεν αρκεί.
Για να πάψει το ντόπινγκ να έχει ενδιαφέρον» πρέπει να ανατραπεί όλο το αθλητικό οικοδόμημα που παρακινεί τους αθλητές σε συνεχώς μεγαλύτερες επιδόσεις, να αλλάξει εκ βάθρων η αντίληψη της κοινωνίας για τον αθλητισμό, να πάψει ο αθλητισμός να ενσωματώνει την ανταγωνιστικότητα στις δραστηριότητές του, αλλά να πάψει και η κοινωνία να χρησιμοποιεί τον αθλητισμό ως μέσο καταξίωσης, ως μέσο πολιτικής υπεροχής, ως μέσο νεοπλουτισμού. (Πηγή: 'ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ' 11/1/2006)